

SK

SK

SK

KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

Brusel, 1.12.2008
KOM(2008) 804 v konečnom znení

**OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV**

„Dostupná informačná spoločnosť“

**OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV**

„Dostupná informačná spoločnosť“

[SEK(2008) 2915]

[SEK(2008) 2916]

1. ZHRNUTIE

Naša spoločnosť sa postupne mení na „informačnú spoločnosť“. To znamená, že v každodennom živote sme v skutočnosti stále závislejší od výrobkov a služieb založených na technológiách. Slabá elektronická dostupnosť však znamená, že veľa Európanov so zdravotným postihnutím ešte stále nemôže využívať výhody informačnej spoločnosti.

Počas posledných rokov sa z elektronickej dostupnosti stala dôležitá politická otázka, ktorej sa venovala veľká pozornosť. V roku 2006 sa európski ministri v rámci svojho vyhlásenia z Rigy dohodli na cieľoch, ktoré by do roku 2010 mali priniesť významný pokrok. V roku 2007 sa na základe porovnania údajov ukázalo, že tempo pokroku bolo stále nedostatočné a že na dosiahnutie cieľov z Rigy je potrebné zintenzívniť úsilie. Dostupnosť webu, predovšetkým dostupnosť webových stránok verejnej správy, sa vzhľadom na rastúci význam internetu v každodennom živote ukázala ako vysoká priorita.

Komisia sa domnieva, že je nevyhnutné, aby sa dosiahol **súdržnejší, jednotnejší a účinnejší prístup k otázke elektronickej dostupnosti, predovšetkým dostupnosti webu**, s cieľom urýchliť vytvorenie dostupnej informačnej spoločnosti¹. Komisia v rámci tohto oznámenia opisuje súčasný stav, uvádza zdôvodnenie opatrení EÚ a stanovuje kľúčové kroky, ktoré sa majú vykonať.

Opatrenia nevyhnutné na dosiahnutie jednotného a súdržného **prístupu k otázke elektronickej dostupnosti**:

- Európske organizácie pre normalizáciu (ESO) by mali **vykonávať normalizačné činnosti zamerané na zabezpečenie širšej elektronickej dostupnosti** s cieľom obmedziť fragmentáciu trhu a uľahčiť rozsiahlejšie zavádzanie tovaru a služieb založených na informačných a komunikačných technológiách.
- Členské štáty, zainteresované strany a Komisia by mali **stimulovať väčšiu inováciu a rozsiahlejšie zavádzanie** elektronickej dostupnosti, predovšetkým prostredníctvom využitia programov EÚ v oblasti výskumu a inovácie, ako aj štrukturálnych fondov.
- Všetky zainteresované strany by mali **v plnej miere využívať** možnosti na riešenie problematiky elektronickej dostupnosti v rámci **existujúcich právnych predpisov EÚ**. V rámci revízie platných predpisov alebo pri nových legislatívnych návrhoch Komisia zohľadní príslušné požiadavky týkajúce sa elektronickej dostupnosti.
- Komisia **podporí spoluprácu zainteresovaných strán** s cieľom posilniť súdržnosť, koordináciu a vplyv realizovaných činností. Konkrétne, skupina ad hoc na vysokej úrovni bude poverená tým vypracovaním usmernenia v oblasti celkového súdržného prístupu k otázke elektronickej dostupnosti (vrátane dostupnosti internetu) a navrhla prioritné činnosti na prekonanie bariér v rámci elektronickej dostupnosti.

¹ KOM(2008) 412.

Osobitné opatrenia na urýchlenie postupu v rámci **dostupnosti webu**:

- ESO by mali **urýchlene prijať európskej normy** v oblasti dostupnosti webu v nadväznosti na aktualizované usmernenia v oblasti webu (WCAG 2.0), ktoré vypracovalo konzorcium World Wide Web.
- členské štáty by mali **zintenzívniť svoje úsilie pri sprístupňovaní** verejných webových stránok a **spoločne sa pripraviť na rýchle prijatie** európskych noriem v oblasti dostupnosti webu.
- Komisia bude **monitorovať a uverejňovať dosiahnutý pokrok** a neskôr môže predložiť legislatívne návrhy.

2. ELEKTRONICKÁ DOSTUPNOSŤ

Elektronická dostupnosť znamená prekonávanie technických prekážok a problémov, s ktorými sa stretávajú ľudia so zdravotným postihnutím vrátane starších ľudí pri snahe stať sa rovnocennou súčasťou informačnej spoločnosti.

Ak všetci majú mať rovnaké príležitosti na to, aby sa podieľali na dnešnej spoločnosti, je nevyhnutné, aby sa sprístupnil celý rad tovaru, výrobkov a služieb založených na IKT. To znamená počítače, telefóny, televízory, elektronická verejná správa, nakupovanie on-line, telefonické zákaznícke centrá, samoobslužné terminály ako napr. bankomaty (ATM) a automaty na vydávanie lístkov.

2.1. Súčasný stav

Rozsah problému dostupnosti je veľký a narastá: približne 15 % populácie Európy trpí zdravotným postihnutím a až jeden z piatich Európanov v produktívnom veku trpí postihnutím, ktoré si vyžaduje dostupné riešenia. Vo všeobecnosti traja z piatich ľudí využívajú výhody vyplývajúce z elektronickej dostupnosti, pretože sa tým zlepšuje aj celková využiteľnosť².

Z elektronickej dostupnosti vyplývajú sociálno-hospodárske dôsledky tak pre jednotlivcov, ako aj pre Európu ako celok. Napríklad dostupné riešenia založené na IKT môžu pomôcť starším pracovníkom udržať si zamestnanie a zintenzívniť využívanie on-line verejných služieb ako napr. elektronickej štátnej správy (e-Government) a zdravotníctva (e-Health). V dôsledku chýbajúcej elektronickej dostupnosti dochádza k vylúčeniu dôležitých zložiek populácie, ktoré sa tak nemôžu v plnej miere zúčastňovať na odborných, vzdelávacích, oddychových, demokratických a sociálnych činnostiach. Posilnenie elektronickej dostupnosti prispeje k plneniu cieľov v oblasti hospodárskeho a sociálneho začlenenia.

Mnohé krajiny prijali aspoň niektoré legislatívne alebo podporné opatrenia na podporu elektronickej dostupnosti a niektoré oblasti odvetvia IKT vynakladajú veľké úsilie na zlepšenie dostupnosti svojich výrobkov a služieb³.

² Demografická zmena – vplyvy nových technológií a informačnej spoločnosti.

³ Pozri podrobné informácie v priloženom pracovnom dokumente útvarov Komisie.

Elektronická dostupnosť je takisto kľúčovým prvkom v rámci európskej politiky v oblasti digitálne integrácie⁴. V širšom kontexte IKT spadajú do rozsahu pôsobnosti navrhovanej smernice o vykonávaní zásady rovnakého zaobchádzania, ktorá sa týka účinného nediskriminačného poskytovania tovaru a služieb dostupných pre verejnosť a prístupu k nim⁵. Európske spoločenstvo a členské štáty takisto musia plniť záväzky vyplývajúce z Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, pokiaľ ide o dostupnosť tovaru a služieb založených na IKT. Problematikou elektronickej dostupnosti sa už priamo alebo nepriamo zaoberajú niektoré právne predpisy EÚ.

2.2. Zdôvodnenie ďalších opatrení

Pokrok v oblasti elektronickej dostupnosti je aj napriek výhodám a politickej pozornosti naďalej nedostatočný. Existuje veľa prekvapujúcich prípadov nedostatkov v oblasti dostupnosti. Napríklad textové konverzné služby, ktoré sú nevyhnutné pre sluchovo postihnuté osoby alebo pre osoby s poruchami reči, sú dostupné len v polovici členských štátov, pohotovostné služby sú priamo dostupné prostredníctvom textového telefónu iba v siedmich členských štátoch, vysielanie so zvukovým prepisom, televízne programy s titulkami a znakovou rečou sú aj naďalej na veľmi slabej úrovni, len 8 % bankomatov inštalovaných dvoma hlavnými európskymi retailovými bankami poskytuje „rečový“ výstup⁶.

Existujúce *acquis* EÚ, ktoré sa vzťahuje na problematiku elektronickej dostupnosti, je obmedzené. Na úrovni členských štátov existuje veľká fragmentácia v oblasti prístupu k elektronickej dostupnosti, tak v riešených otázkach (obyčajne telefonické služby prostredníctvom pevnej siete, služby televízneho vysielania a dostupnosť verejných webových stránok), ako aj v rámci úplnosti používaných nástrojoch politiky. Vzhľadom na rôzne požiadavky a neistoty táto fragmentácia trhu nepriaznivo vplyva na odvetvie IKT, pričom mu komplikuje dosahovanie úspor z rozsahu, čo je nevyhnutným predpokladom udržania rozsiahlych inovácií a rastu trhu. Niektoré subjekty tohto odvetvia vyvíjajú aktívnu činnosť a spolupracujú s užívateľmi (napr. v oblasti dostupnej digitálnej televízie), avšak až príliš veľa sa ich len nečinne prizera.

Kľúčovým problémom v rámci elektronickej dostupnosti je to, že v dôsledku nedostatku súdržnosti, nejasne vytýčených priorít a slabej legislatívnej a finančnej podpory je vplyv aktivít vykonávaných v súčasnosti nedostatočný.

Jednotný a súdržný európsky prístup k problematike elektronickej dostupnosti je preto základom dosiahnutia výrazného pokroku.

2.3. Navrhované opatrenia

(1) Dosiahnutie zmeny – posilnenie politických priorít, koordinácie a spolupráce zainteresovaných strán

⁴ Oznámenie o iniciatíve i2010 KOM(2005) 229, oznámenie o prístupnosti elektronických technológií KOM (2005) 425 a oznámenie o digitálnej integrácii KOM (2007) 694.

⁵ KOM(2008) 426.

⁶ Podrobnejšie informácie sa nachádzajú v štúdiu MeAC (Meranie pokroku v oblasti elektronickej dostupnosti v Európe)

V posledných rokoch sa na európskej úrovni realizovalo niekoľko činností. Nastal čas, aby sa zlepšila súčinnosť medzi týmito činnosťami a aby sa posilnili jednotlivé oblasti činnosti s cieľom dosiahnuť väčší a jednotnejší vplyv.

Členské štáty, používatelia a subjekty v rámci odvetvia musia zintenzívniť svoje úsilie a snažiť sa dosiahnuť väčší vplyv prostredníctvom väčšej spolupráce na európskej úrovni a lepšieho využívania existujúcich nástrojov politiky EÚ. S cieľom podporiť a posilniť súdržnosť a účinnosť spoločného prístupu a pomôcť stanoviť priority Komisia zriadi skupinu **ad hoc na vysokej úrovni pre otázky spojené s elektronickou dostupnosťou**, ktorá sa bude zodpovedať skupine na vysokej úrovni pre iniciatívu i2010 a ktorej členmi budú spotrebiteľské organizácie a predstavitelia používateľov so zdravotným postihnutím a starších používateľov, odvetví IKT a podpornej technológie a služieb, akademického sektoru a príslušných úradov.

Začiatkom roku 2009 Komisia zriadi **skupinu ad hoc na vysokej úrovni**, ktorá vypracuje usmernenia týkajúce sa priorit a súdržnejšieho prístupu k problematike elektronickej dostupnosti. Od zainteresovaných strán sa žiada, aby sa podieľali na tejto spolupráci.

Komisia **zintenzívni svoju súčasnú podporu spolupráce** so zainteresovanými stranami a medzi nimi. Predovšetkým skupiny, ktoré vznikli v súvislosti s realizáciou iniciatívy i2010, otázkami normalizácie, telekomunikácií a s akčným plánom pre ľudí so zdravotným postihnutím, by mali pri určení svojich priorit zohľadniť usmernenia skupiny na vysokej úrovni. Okrem toho je dôležité aj to, aby užívatelia, príslušné úrady a odvetvia posilnili svoje záväzky a spoluprácu v oblasti elektronickej dostupnosti.

Je nevyhnutné vybrať priority v oblasti elektronickej dostupnosti. Prvou je dostupnosť webu, kde je možné uplatniť navrhovaný súdržný a jednotný prístup. Ďalšou je dostupnosť digitálnej televízie a elektronických komunikácií vrátane dostupnosti jednotného európskeho núdzového čísla. V tomto prípade by sa spolupráca medzi používateľmi a odvetvím mala zintenzívniť a pomocou skupiny na vysokej úrovni lepšie prepojiť s legislatívnou podporou a podporou inovácie na úrovni EÚ.

Samoobslužné terminály a elektronické bankovníctvo predstavujú ďalšiu veľkú prioritu⁷. Užšia spolupráca zainteresovaných strán pomôže vytvoriť usmernenia týkajúce sa ďalších priorit a určiť spoločný program budúcej činnosti.

Komisia sa už venovala problematike elektronickej dostupnosti vo svojom návrhu novej verzie európskeho rámca interoperability pre elektronickú štátnu správu⁸ a bude sa jej venovať aj v rámci svojej činnosti nadväzujúcej na iniciatívu i2010 a akčný plán pre ľudí so zdravotným postihnutím.

Komisia zabezpečí, aby elektronická dostupnosť zostala **politickou prioritou** v rámci činností nadväzujúcich na iniciatívu i2010 a akčný plán pre ľudí so zdravotným postihnutím.

Prostredníctvom intenzívnejšieho využívania ďalej uvedených činností sa táto užšia koordinácia a spolupráca ešte viac posilní.

⁷ Pozri správu o verejných konzultáciách.

⁸ <http://ec.europa.eu/idabc/en/document/7728>

(2) Monitorovanie pokroku a posilnenie osvedčených postupov

V roku 2009 Komisia začne štúdiu s cieľom pokračovať v monitorovaní pokroku a realizácie v oblasti všeobecnej elektronickej dostupnosti a dostupnosti webu v nadväznosti na dve štúdie, ktoré sa uskutočnili v rokoch 2006 – 2008⁹.

V rámci programu pre konkurencieschopnosť a inovácie (CIP) 2009 Komisia navrhne novú tematickú sieť týkajúcu sa elektronickej dostupnosti a dostupnosti webu s cieľom ešte viac posilniť spoluprácu medzi zainteresovanými stranami, zbieranie skúseností a zhromažďovanie osvedčených postupov. Takisto sa bude usilovať o posilnenie siete ePractice na výmenu osvedčených postupov v oblasti elektronickej štátnej správy, elektronickeho zdravotníctva a elektronickeho začlenenia, v rámci ktorej už bolo zhromaždených veľké množstvo odborných skúseností týkajúcich sa elektronickej dostupnosti.

Komisia bude monitorovať pokrok a realizáciu v oblasti dostupnosti webu a elektronickej dostupnosti, ako aj podporovať spoluprácu a výmenu osvedčených postupov prostredníctvom štúdií a tematickej siete v rámci CIP naplánovaných na rok 2009.

(3) Podpora inovácií a zavádzania

Výskum a inovácie v oblasti elektronickej dostupnosti majú v súčasnosti rozsiahlu podporu. V roku 2008 sa z prostriedkov programu EÚ pre výskum vyčlenilo 43 mil. EUR na financovanie 13 nových projektov. Pomocou programov EÚ pre výskum bude Komisia aj naďalej aktívne podporovať elektronickej dostupnosť a IKT pre nezávislý život starších ľudí, pričom v roku 2009 uverejní ďalšiu výzvu na predkladanie návrhov

Komisia zabezpečí, aby elektronickej dostupnosť bola v roku 2009 aj po ňom významnou prioritou v oblasti výskumu a inovácií.

Členské štáty a Komisia použijú spoločný výskumný program bývania s podporou okolia (Ambient Assisted Living), ktorý bol spustený v roku 2008, na stimuláciu inovačných riešení založených na IKT pre nezávislý život a prevenciu a riadenie chronických ochorení starších ľudí.

V rámci CIP Komisia v roku 2008 financovala pilotný projekt o dostupnej televízii a pilotné projekty ICT pre starších ľudí s cieľom urýchliť zavádzanie technológií. V roku 2009 bude Komisia financovať pilotný projekt týkajúci sa „úplnej konverzácie“ (kombinácia audio, textovej a video komunikácie na podporu ľudí so zdravotným postihnutím), ktorý sprístupní sluchovo postihnutým osobám a osobám s poruchami reči európske núdzové číslo 112.

Členské štáty a zainteresované strany by mali prostredníctvom štrukturálnych fondov, 7. rámcového programu, programu AAL a vnútroštátnych programov čo najskôr **stimulovať inovácie a zavádzanie v oblasti elektronickej dostupnosti**.

V nariadení o štrukturálnych fondoch¹⁰ sa od členských štátov vyžaduje, aby posudzovali dostupnosť pre osoby so zdravotným postihnutím ako jedno z kritérií na získanie finančných

⁹ MeAC a štúdiá o dostupnosti výrobkov a služieb založených na IKT pre ľudí so zdravotným postihnutím a starších ľudí.

¹⁰ Nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006.

prostriedkov. V tejto súvislosti Komisia v roku 2009 pripraví „súbor nástrojov pre otázky spojené so zdravotným postihnutím“, ktorý sa vzťahuje na IKT, a podporí členské štáty a regióny pri zabezpečovaní toho, aby sa dostupnosť IKT stala súčasťou ich kritérií verejného obstarávania a financovania.

Komisia v roku 2009 pripraví **súbor nástrojov pre otázky spojené so zdravotným postihnutím**, ktorý sa týka IKT a ktorý by sa mal použiť v rámci štrukturálnych fondov a iných programov.

(4) Uľahčenie normalizačných činností

Komisia aj naďalej dôrazne podporuje elektronickú dostupnosť v rámci svojho normalizačného pracovného programu. Významnou normalizačnou činnosťou na posilnenie elektronickej dostupnosti je okrem iného mandát 376 udelený európskym organizáciám pre normalizáciu¹¹. Komisia podporí využitie výsledkov tejto normalizačnej práce a bude sa usilovať o rýchle pokračovanie mandátu 376 s cieľom vytvoriť skutočné normy a príslušné systémy hodnotenia zhody. Tento postup sa doplní a podporí dialógom medzi zainteresovanými stranami, výmenou osvedčených postupov a pilotnými projektmi týkajúcimi sa zavedenia, ako sa uvádza v rámci navrhovaných činností tohto oznámenia.

V rámci mandátu 376 by európske organizácie pre normalizáciu v spolupráci s príslušnými zainteresovanými stranami mali v roku 2009 a neskôr **urýchlene vytvoriť normy EÚ** týkajúce sa elektronickej dostupnosti.

(5) Využitie súčasných a zváženie nových právnych predpisov

Medzi existenciou právnych predpisov a skutočnou úrovňou pokroku v oblasti elektronickej dostupnosti existuje na vnútroštátnej úrovni jasná korelácia¹². Výskum poukazuje na riziká právnej fragmentácie v rámci EÚ v dôsledku rôznych legislatívnych opatrení. Na základe tejto skutočnosti, ako aj na základe oznámení Komisie z rokov 2005 a 2007, sa Komisia začala zaoberať všeobecnejším legislatívnym prístupom k problematike elektronickej dostupnosti.

Avšak vzhľadom na rozsiahlu, zložitú a vyvíjajúcu sa povahu oblasti elektronickej dostupnosti doteraz neexistuje konsenzus o možných právnych predpisoch EÚ týkajúcich sa elektronickej dostupnosti¹³, napr. o prvkoch ako rozsah pôsobnosti, normy, mechanizmy súladu a prepojenie s existujúcimi právnymi predpismi. Okrem toho, napriek tomu, že existuje jasný konsenzus, pokiaľ ide o potrebu spoločnej akcie na zlepšenie elektronickej dostupnosti, existujú rôzne názory na ďalšie priority, ktoré je treba riešiť. Komisia preto dospela k záveru, že ešte nedozrel čas na predloženie návrhu osobitných právnych predpisov v oblasti elektronickej dostupnosti. Bude však aj naďalej vyhodnocovať ich prijateľnosť a význam, pričom súčasne zohľadní skutočný pokrok v tejto oblasti.

¹¹ Cieľom mandátu 376 je umožniť využitie verejného obstarávania a odborných skúseností v oblasti IKT s cieľom odstrániť prekážky účasti ľudí so zdravotným postihnutím alebo starších ľudí na informačnej spoločnosti. Mandát udeľuje Európska komisia európskym organizáciám pre normalizáciu, aby našli riešenie v oblasti jednotných požiadaviek (týkajúce sa napríklad veľkosti textu, kontrastu obrazovky, veľkosti kláves atď.) a posudzovania zhody.

¹² Pozri MeAC a štúdiu o dostupnosti výrobkov a služieb založených na IKT pre ľudí so zdravotným postihnutím a starších ľudí.

¹³ Z verejných konzultácií vyplýva, že 90 % užívateľských organizácií považuje záväzné právne predpisy za veľkú prioritu, v porovnaní s 33 % subjektov v rámci odvetvia a verejných orgánov.

Existujú však ustanovenia v rámci súčasných právnych predpisov EÚ, ktoré sa nevyužívajú v dostatočnej miere, predovšetkým v oblasti rádiového telekomunikačného vybavenia, elektronických komunikácií, verejného obstarávania, autorských práv v informačnej spoločnosti, rovnosti v zamestnaní, dane z pridanej hodnoty a výnimiek v oblasti štátnej pomoci¹⁴. Už plným využitím týchto ustanovení by sa výrazne zlepšila elektronická dostupnosť v členských štátoch. Komisia preto vyzýva členské štáty, aby pred tým, ako začnú uvažovať o možnosti nových právnych predpisov, v čo najväčšej miere využili tieto ustanovenia.

Niektoré z uvedených právnych predpisov EÚ sa v súčasnosti revidujú alebo sa budú čoskoro revidovať¹⁵. Komisia zabezpečí, aby sa podľa potreby v rámci týchto revízií zohľadnili a posilnili požiadavky v oblasti elektronickej dostupnosti. Okrem toho, legislatívne návrhy o elektronických komunikáciách výrazným spôsobom posilňujú ustanovenia týkajúce sa používateľov so zdravotným postihnutím v súčasnom rámci. Komisia bude takisto dôkladne monitorovať transpozíciu a realizáciu smernice o audiovizuálnych mediálnych službách¹⁶, predovšetkým jej článku 3 písm. c), v ktorom sa ustanovuje, že členské štáty v rámci svojich právnych predpisov podporia poskytovateľov mediálnych služieb s cieľom zabezpečiť, aby sa ich služby postupne stali dostupnými pre zrakovo alebo sluchovo postihnutých ľudí.

Komisia zabezpečí, aby sa **súčasťou revízií právnych predpisov EÚ stali aj príslušné ustanovenia o elektronickej dostupnosti**. Na posilnenie elektronickej dostupnosti by členské štáty, zainteresované strany a Komisia mali **v plnej miere využiť možnosti v rámci súčasných právnych predpisov**.

3. DOSTUPNOSŤ WEBU

Dostupnosť webu je dôležitým aspektom elektronickej dostupnosti, ktorý ľuďom so zdravotným postihnutím poskytuje možnosť pochopiť a ovládať web, ako aj komunikovať s ním a prispievať do neho. Takisto je prínosom pre ostatných ľudí s obmedzenými vizuálnymi, manuálnymi alebo kognitívnymi schopnosťami, napríklad pre starších ľudí. Dostupnosť webu je dôležitá predovšetkým vzhľadom na prudký rast v oblasti on-line informačných a interaktívnych služieb: elektronické bankovníctvo, nakupovanie, správa a verejné služby, ako aj komunikácia so vzdialenými príbuznými alebo priateľmi.

3.1. Súčasný stav

Napriek svojmu významu je celková úroveň dostupnosti webu v rámci celej EÚ aj naďalej veľmi nízka. Z výsledkov niekoľkých vnútroštátnych a európskych prieskumov, ktoré sa uskutočnili počas posledných niekoľkých rokov, vyplýva, že väčšina webových stránok, tak verejných ako súkromných, nespĺňa dokonca ani najzákladnejšie medzinárodne schválené usmernenia týkajúce sa dostupnosti. V rámci nedávneho prieskumu sa zistilo, že v úplnom súlade so základnými usmerneniami v oblasti dostupnosti bolo len 5,3 % vládnych webových stránok a takmer žiadna z komerčných webových stránok, ktoré sa posudzovali¹⁷. To len

¹⁴ Smernice č. 2000/78/ES, 2002/21/ES, 1999/5/ES, 2004/18/ES, 2001/29/ES, 2007/65/ES.

¹⁵ Napríklad sa reviduje smernica č. 1999/5/ES o koncových zariadeniach: v tejto súvislosti Komisia zabezpečí, aby bola zachovaná možnosť uplatniť príslušný článok 3 ods. 3 písm. f).

¹⁶ Smernica 2007/65/ES.

¹⁷ Štúdia MeAC.

potvrďuje skutočnosť, prečo mnohí ľudia považujú dôležité webové stránky za užívateľsky náročné a sú preto ohrození čiastočným alebo úplným vylúčením z informačnej spoločnosti.

Počas posledných rokov sa v členských štátoch venuje problematike dostupnosti verejných webových stránok zvýšená politická pozornosť¹⁸. Na európskej úrovni boli členské štáty prostredníctvom oznámenia o dostupnosti webu z roku 2001 vyzvané k tomu, aby schválili usmernenia týkajúce sa dostupnosti webového obsahu (WCAG)¹⁹. Rada v rámci dvoch rezolúcií²⁰ zdôraznila potrebu urýchliť dostupnosť webu a jeho obsahu. Európsky parlament v roku 2002 navrhol, aby všetky verejné webové stránky boli do roku 2003 plne dostupné pre osoby so zdravotným postihnutím²¹. V roku 2006 sa súčasťou ministerského vyhlásenia z Rigy o inkluzívnej informačnej spoločnosti stal záväzok, že do roku 2010 bude dostupných 100 % verejných webových stránok.

Konzorcium World Wide Web (W3C) schválilo v roku 1999 na medzinárodnej úrovni verziu 1 WCAG. Nejednoznačnosť v tejto oblasti však viedla len k čiastočnej realizácii zo strany členských štátov a vzhľadom na nový rozvoj v rámci internetu sa WCAG 1.0 stáva zastaranou. Konzorcium W3C pracuje na novej verzii špecifikácií (WCAG 2.0) už niekoľko rokov. V súčasnosti sa tieto špecifikácie nachádzajú v konečnom štádiu prijatia. Hlavnou výzvou je teraz to, aby sa zabránilo čiastočnej realizácii.

3.2. Zdôvodnenie ďalších opatrení

V niektorých prípadoch môže byť sprístupňovanie webových stránok problémom, ktorý si vyžaduje určité náklady a odborné skúsenosti. Stále však existuje viac dôkazov a zdokumentovaných prípadov o tom, že sprístupnenie webovej stránky prináša skutočné výhody nie len pre používateľov so zdravotným postihnutím, ale aj pre vlastníka webovej stránky a užívateľov vo všeobecnosti. Služby sa stávajú užívateľsky jednoduchšími, ľahšie spravovateľnými a dostupnými pre väčší počet používateľov²². Výsledkom toho je, že situácia ľudí so zdravotným postihnutím a ostatných sa zlepšovaním dostupnosti webu zlepšuje, čím sa môže posilniť konkurencieschopnosť európskych spoločností.

Prípadová štúdia: výhody dostupnej webovej stránky

Po sprístupnení svojich stránok zaznamenali subjekty v odvetví finančných služieb v Spojenom kráľovstve prínos v týchto oblastiach:

- zákazníci našli informácie rýchlejšie a webovú stránku využívali dlhšie,
- noví zákazníci využili danú službu, čím sa zvýšil on-line predaj,
- údržba webovej stránky bola jednoduchšia, rýchlejšia a lacnejšia,
- webová stránka mala v rámci výsledkov vyhľadávania oveľa vyššiu úspešnosť,
- problémy so zlučiteľnosťou sa odstránili a zlepšil sa prístup mobilných zariadení,

¹⁸ Pozri príslušný pracovný dokument útvarov Komisie.

¹⁹ KOM(2001) 529.

²⁰ 2002/C 86/02 a 2003/C 39/03.

²¹ C5-0074/2002-2002/2032(COS).

²² Pracovný dokument útvarov Komisie.

- 100 % návratnosť investícií za menej ako 12 mesiacov.

Napriek tomu však pretrvávajúca legislatívna roztrieštenosť v rámci členských štátov spolu s nedostatkom jasnej legislatívnej činnosti na európskej úrovni naďalej bráni vnútornému trhu, predstavuje bariéry pre spotrebiteľov a občanov v tomto cezhraničnom prostredí a spomaľuje rozvoj tohto odvetvia. V dohovore OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím sa v súvislosti s internetom uvádzajú povinnosti, ktoré musia zmluvné strany dodržiavať. Ďalšie opatrenia na európskej úrovni sú preto primerané.

3.3. Navrhované opatrenia

Za zlepšenie dostupnosti webu zodpovedajú predovšetkým členské štáty a jednotliví poskytovatelia služieb. Napriek tomu existujú opatrenia, ktoré môže Komisia prijať alebo uľahčiť a ktoré pomôžu rýchlejšie dosiahnuť zlepšenie v oblasti dostupnosti webu v Európe, dokonca bez toho, aby boli prijaté osobitné legislatívne ustanovenia EÚ týkajúce sa dostupnosti webu. Celkový úspech je možné dosiahnuť spoločným a dôsledným prístupom. Kľúčovými oblasťami činnosti sú:

(1) Uľahčenie rýchleho prijatia a realizácie medzinárodných usmernení v Európe

Existuje všeobecná zhoda, že usmernenia WCAG 2.0 sú technickými špecifikáciami, ktoré je treba dôsledne dodržiavať, ak sa má zabezpečiť dostupnosť webu. Keď sa konzorcium W3C dohodne na usmerneniach, k čomu by malo dôjsť už čoskoro, bude možné ukončiť mandát 376 a harmonizačnú činnosť na európskej úrovni. Dovtedy by členské štáty mali prijať opatrenia na zabezpečenie dosiahnutia cieľa stanoveného v Rige v oblasti dostupnosti verejných webových stránok a pripraviť sa na rýchle začlenenie nových špecifikácií týkajúcich sa dostupnosti webu do vnútroštátnych predpisov spoločným a dôsledným spôsobom a to prostredníctvom:

- uverejnenia aktualizovaných technických usmernení v rokoch 2009 – 2010 a podľa potreby prekladu príslušných špecifikácií W3C,
- určenia v roku 2009 príslušných verejných webových stránok a intranetových stránok²³ a dosiahnutia ich dostupnosti do roku 2010.

Komisia bude aj naďalej pracovať na zlepšovaní dostupnosti svojich vlastných webových stránok a prispôbovať svoje vnútorné usmernenia novým špecifikáciám.

Neverejní poskytovatelia služieb, predovšetkým majitelia webových stránok poskytujúcich služby všeobecného záujmu²⁴, a poskytovatelia komerčných webových stránok, ktoré sú nevyhnutné na účasť v rámci hospodárstva a spoločnosti, sa takisto vyzývajú, aby zlepšili dostupnosť webu (od roku 2008).

Členské štáty by mali do roku 2010 **dosiahnuť 100 % dostupnosť** verejných webových stránok a pripraviť sa na rýchly prechod na aktualizované špecifikácie týkajúce sa dostupnosti webu na základe **spoločného a dôsledného postupu**.

²³ V súlade so smernicou č. 2000/78/ES o rovnakom zaobchádzaní v zamestnaní.

²⁴ Ako sa uvádza v KOM(2007) 725.

Majitelia webových stránok poskytujúcich služby všeobecného záujmu, ako aj ďalší príslušní majitelia webových stránok by mali zlepšiť dostupnosť svojich webových stránok.

Európske organizácie pre normalizáciu by v spolupráci so zainteresovanými stranami mali na základe WCAG 2.0 urýchlene vytvoriť **normy EÚ v oblasti dostupnosti webu**.

Komisia zlepšuje dostupnosť svojich webových stránok a prispôsobuje svoje vnútorné usmernenia novým špecifikáciám.

Komisia bude monitorovať a podporovať tento rozvoj a zároveň podporovať členské štáty, aby prijímali rýchle opatrenia v súvislosti s kľúčovými aspektmi realizácie a uľahčovania procesu zhromažďovania a výmeny osvedčených postupov, predovšetkým prostredníctvom platformy ePractice²⁵. Na základe dosiahnutého pokroku a v závislosti od toho, kedy sa začnú uplatňovať nové normy, Komisia zväží potrebu spoločných usmernení EÚ vrátane legislatívnych opatrení²⁶.

Komisia bude monitorovať dosiahnutý pokrok a informovať o ňom a zväží potrebu spoločných usmernení EÚ vrátane legislatívnych opatrení (od roku 2009).

(2) Zlepšenie pochopenia a podpory dostupnosti webu

Je nevyhnutné, aby sa zvýšila viditeľnosť, pochopenie a povedomie o potrebách a riešeníach v oblasti dostupnosti webu. Pri dosahovaní tohto cieľa by sa členské štáty mali ujať vedúcej úlohy tým, že budú:

- vo veľkej miere podporovať dostupnosť webových stránok prostredníctvom poskytovania jasných informácií a usmernení v oblasti dostupnosti webu vrátane podporných technológií²⁷ a podporovať využívanie vyhlásení o dostupnosti²⁸,
- podporovať systémy odbornej prípravy, spoločného využívania vedomostí a výmeny osvedčených postupov,
- zabezpečovať dostupné nástroje a webové stránky v rámci verejného obstarávania,
- určovať národné kontaktné miesta pre dostupnosť webu v roku 2009, napr. prostredníctvom webovej stránky,
- monitorovať dosiahnutý pokrok v oblasti dodržiavania usmernení, spokojnosti užívateľov a nákladov na realizáciu dostupnosti webu na verejných a iných webových stránkach a tieto informácie predkladať navrhutej skupine na vysokej úrovni a širokej verejnosti.

Členské štáty by mali zohrávať **vedúcu úlohu v rámci zvyšovania povedomia a pochopenia dostupnosti webu jednotným, účinným a efektívnym spôsobom a o dosiahnutom pokroku informovať** skupinu na vysokej úrovni.

²⁵ www.epractice.eu.

²⁶ Pozri hodnotenie vplyvu v KOM 2007 (694).

²⁷ Časti vybavenia IKT, ktoré podporujú funkčné schopnosti ľudí so zdravotným postihnutím.

²⁸ Poskytovanie podporných informácií, ako napr. politiky dostupnosti webovej stránky, dodržiavanie príslušných špecifikácií, podpora osôb so zdravotným postihnutím, mechanizmy podávania sťažností.

4. ZÁVER

Na dosiahnutie elektronickej dostupnosti je nevyhnutné, aby sa v mnohých oblastiach postupovalo spoločne a dôsledne. Predovšetkým je dôležité zabezpečiť okamžitý a rýchly pokrok v oblasti dostupnosti webu. Všetky zainteresované strany zohrávajú rozhodujúcu úlohu v rámci dosahovania spoločného cieľa, ktorým je vytvorenie skutočnej inkluzívnej informačnej spoločnosti.

Komisia vyzýva Radu, Európsky parlament, Výbor regiónov a Hospodársky a sociálny výbor, aby sa vyjadrili k opatreniam, ktoré sa majú prijať s cieľom sprístupniť informačnú spoločnosť pre všetkých.

Príloha – Zhrnutie opatrení

Elektronická dostupnosť

<i>Opatrenia</i>	<i>Dátum</i>	<i>Zodpovedný subjekt</i>
Zriadenie skupiny ad hoc na vysokej úrovni , ktorá vypracuje usmernenia týkajúce sa priorit a súdržnejšieho prístupu k problematike elektronickej dostupnosti. Od zainteresovaných strán sa žiada, aby sa podieľali na tejto spolupráci.	Na začiatku roka 2009	EK, zainteresované strany
Zabezpečiť, aby elektronická dostupnosť zostala politickou prioritou v rámci činností nadväzujúcich na iniciatívu i2010 a akčný plán pre ľudí so zdravotným postihnutím.	2009-	EK
Monitorovať pokrok a realizáciu v oblasti dostupnosti webu a elektronickej dostupnosti , podporovať spoluprácu a výmenu osvedčených postupov prostredníctvom štúdií a tematickej siete v rámci CIP.	2009-	EK, odvetvie a zainteresované strany
Zabezpečiť, aby elektronická dostupnosť bola významnou prioritou v oblasti výskumu a inovácií .	2009 -	EK
Prostredníctvom štrukturálnych fondov, 7. rámcového programu, programu AAL a vnútroštátnych programov stimulovať inovácie a zavádzanie v oblasti elektronickej dostupnosti .	2009 -	ČŠ, ďalšie zainteresované strany
Prípraviť súbor nástrojov pre otázky spojené so zdravotným postihnutím , ktorý sa týka IKT a ktorý by sa mal použiť v rámci štrukturálnych fondov a iných programov.	2009	EK
V rámci mandátu 376 v spolupráci s príslušnými zainteresovanými stranami urýchlene vytvoriť normy EÚ týkajúce sa elektronickej dostupnosti.	2009-	ESO
Zabezpečiť, aby sa súčasťou revízií právnych predpisov EÚ stali aj príslušné ustanovenia o elektronickej dostupnosti.	2008-	EK
V plnej miere využiť možnosti v súčasných právnych predpisoch na posilnenie elektronickej dostupnosti.	2008-	ČŠ, EK, odvetvie a zainteresované strany

Dostupnosť webu

Dosiahnuť 100 % dostupnosť verejných webových stránok a pripraviť sa na rýchly prechod na aktualizované špecifikácie týkajúce sa dostupnosti webu na základe spoločného a dôsledného postupu .	2009-2010	ČŠ
Urýchlene vytvoriť normy EÚ v oblasti dostupnosti webu na základe WCAG 2.0.	2009-	ESO (a zainteresované strany)
Zlepšiť dostupnosť webových stránok Komisie a prispôbiť jej vnútorné usmernenia novým špecifikáciám.	2009-	EK

Majitelia webových stránok poskytujúcich služby všeobecného záujmu , ako aj ďalší príslušní majitelia webových stránok by mali zlepšiť dostupnosť svojich webových stránok.	2009-	Ďalšie zainteresované strany
Monitorovať dosiahnutý pokrok a informovať o ňom a zvážiť potrebu spoločných usmernení EÚ vrátane legislatívnych opatrení.	2009-	EK
Zohrávať vedúcu úlohu v rámci zvyšovania povedomia a pochopenia dostupnosti webu jednotným, účinným a efektívnym spôsobom a o dosiahnutom pokroku informovať skupinu na vysokej úrovni.	2008-	ČŠ